

ایران را بیشتر از گذشته برجسته‌تر می‌کند. از طرفی هند به‌عنوان یکی از قدرت‌های اقتصادی جهان، یکی از کشورهایی است که در پی اعمال تحریم‌های انرژی علیه روسیه، اقدام به خرید نفت از این کشور کرده و به خط تحریمی امریکا علیه انرژی روسیه نپیوسته است، به‌طوری که اکنون روسیه در جایگاه دومین تأمین‌کننده نفت هندوستان قرار گرفته است.

همچنین چین و هند رقیب اقتصادی هستند و راه‌اندازی این کریدور می‌تواند چین را به احیای جاده ابریشم از مسیر ایران تحریک کند، زیرا مسیر عبوری از شمال دریای خزر با توجه به جنگ اوکراین و احتمال گستردگی آن پرخطر و پرهزینه خواهد بود.

عضویت ایران در بریکس

از سویی دیگر راه‌اندازی کریدورها و پررنگ شدن نقش حیاتی ایران برای کشورهای منطقه و آسیایی، ضرورت توجه آنان به نقش‌آفرینی کشورمان را بیشتر از گذشته می‌کند. یکی از اهداف جمهوری اسلامی عضویت در مجامع بین‌المللی است که در آن به نوعی کشورها در مقابل غرب و زورگویی‌های آن واکنش تسلیم‌ناپذیری دارند و سعی می‌کنند در حوزه اقتصادی و تعاملات با یکدیگر خود را ارتقا دهند. عضویت در بریکس یکی از آن موارد است که اهمیت ویژه‌ای دارد. مواضع جمهوری اسلامی در مقابل اقتصاد غرب و همچنین داشتن نقش محوری در مبادلات کالا بین سایر کشورهای عضو، می‌تواند این راه را تسهیل کند.

در همین راستا چندی پیش، وزارت امور خارجه ایران از هند خواست تا از عضویت ایران در بریکس حمایت کند. همچنین در هفته گذشته، معاون نخست‌وزیر روسیه از عزم این کشور برای پیگیری عضویت ایران در بریکس خبر داد.

بریکس پلاس در سال ۹۵ به ابتکار دولت چین راه‌اندازی شد و هدف آن ایجاد تعاملات بیشتر و برقراری رابطه بین کشورهای در حال توسعه است که سعی دارند حکمرانی اقتصادی کشورهای غربی را از بین ببرند.

تعامل با کشورهای منطقه و ارتباطات در سطوح اقتصادی و سیاسی مهم‌ترین و اساسی‌ترین رویکرد دولت سیزدهم است. در دوره قبل به دلیل معطوف بودن سیاستگذاری‌های دولت به غرب و مغفول ماندن از فضای منطقه‌ای، فرصت‌های بسیاری از دست رفت. به‌عنوان مثال ترانزیت کالا در سال‌های گذشته روند رو به کاهشی داشته به طوری که در سال ۹۹ به کمترین میزان یعنی ۷ میلیون تن رسید. از این رو دولت اکنون در تلاش است با افزایش کریدورهای ترانزیتی بین کشورهای منطقه و افزایش مبادلات، هم با جبران گذشته عواید اقتصادی را به آن بازگرداند و هم نقش کلیدی کشور در تحولات منطقه‌ای را به سایر کشورها خاطرنشان کند

اجلاس بریکس پلاس در چند روز گذشته بدون حضور ایران برگزار شد که دلیل آن به رویکرد دولت قبل، بعد از انعقاد برجام برمی‌گردد. دولت سابق با پاسخ نامناسب و دست رد زدن به چینی‌ها در پی سفر رئیس‌جمهور چین به ایران، موجب شد ایران این جایگاه بین‌المللی را از دست بدهد. علاوه بر آن، یکی از اهداف چین در این سفر سرمایه‌گذاری در بخش ترانزیتی کشور بود که با عدم پذیرش ایران این فرصت نیز از دست رفت.

علاوه بر این، در شهریورماه سال گذشته عضویت ایران در پیمان شانگهای و ارتباط با کشورهای عضو، اهمیت کریدورها خصوصاً کریدور شمال به جنوب را بیشتر روشن کرد.

در همین راستا نیز طی ماه گذشته روسیه خواستار تشکیل گروهی متشکل از ۸ کشور دیگر یعنی ایران، چین، هند، روسیه، اندونزی، برزیل، مکزیک و ترکیه موسوم به گروه هشت جدید شد تا در مقابل غرب با اتخاذ سیاست‌های تحریمی خود باعث رشد و عدم وابستگی به اقتصاد غرب شوند. از سیاست‌هایی که در این مجامع مطرح می‌شود حذف دلار از چرخه همکاری‌های اقتصادی کشورهای عضو این مجامع است تا بیش از گذشته در مسیر غیرسلطه‌پذیری و تقویت منافع مشترک گام بردارند.

راه‌اندازی سایر کریدورها

در همین راستا دولت ایران برای تسریع در بخش مبادلات تجاری، دو کریدور دیگر را نیز در شمال کشور در مرز ترکمنستان در دست راه‌اندازی دارد. کریدور اول مسیر ازبکستان-ترکمنستان-ایران و عمان و کریدور دوم مسیر قزاقستان-ترکمنستان-ایران و ترکیه است که طی آن ترانزیت بار از چین و روسیه به مقصد هند و اروپا، از طریق ایران انجام می‌شود. کریدور دوم که محور شرقی-غربی نام دارد برای انتقال بار از چین به اروپا اهمیت بسیاری دارد. این کریدور برای اولین بار بر اساس قطار ترانزیتی، بار گوگرد را از قزاقستان به ترکمنستان وارد ایران کرده و اکنون در حال رسیدن به مقصد خود در ترکیه است. این بار از مرز اینچه‌برون در شرق کشور وارد شده و از مرز رازی در غرب خارج و به کشور ترکیه منتقل می‌شود. با به کارگیری این کریدورها، ترانزیت از مسیر ایران از ۱۱ میلیون تن در سال ۱۴۰۰ به ۲۰ میلیون تن و به ارزش ۲۰ میلیارد دلار خواهد رسید.

ابزار تحریم و سلطه‌گری اقتصادی و سیاسی از سوی غرب، کشورهایی که این سلطه را بر نمی‌تابند خصوصاً کشورهای در حال توسعه را در کنار یکدیگر قرار داده است. هر چه استفاده از این ابزارها تشدید شود، موجب همگرایی بیشتر کشورها و در نهایت قدرتمند شدن گروه‌ها و ائتلاف‌ها خواهد شد و وزنه اقتصادی در جهان را تحت‌تأثیر قرار داده و موجب تغییر به نفع آنها خواهد شد.

